

0 nieszczęściu wypierania piwa przez herbatę

O przewadze piwa nad napojem zwanym herbatą, która – w przeciwieństwie do piwa oczywiście – była powodem wszelkich nieszczęść wypowiedali się znawcy już w XVIII wieku:

Aber ein Hauptgrund der starken Mortalität liegt gewis in dem ungeheuren Theetrinken. Dies Getränk hat hier das Bier völlig verdrängt und wird im Durchschnitt 3, 4 bis 5 Mal, und kommen Fremde dazu, wohl noch ein Paar Mal mehr, täglich in großer Quantität zu sich genommen. Dadurch mus es natürlich den Körper erschlaffen, das Zeugungsvermögen schwächen, die Gesundheit allmählig aufreiben.

W tłumaczeniu przedstawia się to mnie więcej tak:

Główny powód jest zwiększonej śmiertelności leży z pewnością w niepohamowanym picciu herbaty. Napój ten tutaj niemal całkowicie wyparł piwo i jest spożywany średnio 3, 4 do 5 razy, a jeśli dochodzą do tego obcy, to prawdopodobnie jeszcze kilka razy więcej, dziennie i to znacznych ilościach. Skutkiem czego musi być naturalnie powodem wiotczenia ciała, osłabienia płodności, stopniowego wyniszczenia zdrowia.

Źródło: E.C. Kruse: Beschreibung der Insel Hoge, [w:] *“Schleswig-Holsteinische Provinzialberichte“*, 1794 r., Bd. 2, s. 214 i nast. (cyt. za: Jens Lorenzen (Hg.), [Drei Hallig-Beschreibungen aus der Zeit um 1800](#))